

3. Forhør.

[Se den originale transskription.](#)

Forhøret afholdt: 8. august 1831.

Sted: Nørre Herreds Tingsted, Grenaa.

Forhørsleder og skriver: Herredsfoged. justitsråd Aagaard, Grenaa.

Vidner: Heedemann og Andersen af Grenaa.

Fremlagt af dommeren:

1. Regimentskirurg Wellerups og læge Hansens ved forhøret af 27. juli lovede visum repertum, modtaget 7. juli.
2. Pastor Gads attest af 7. juli om Mette Sørensdatters alder og konfirmation.
3. Ditto attest, betræffende enken Gjertrud Sørensdatters alder og konfirmation.
4. Ditto attest, betræffende Ane Dorthea Sørensdatters alder og konfirmation.
5. Ditto attest, påtegnet af dommeren, betræffende Mette Sørensdatters levnedsvandel.
6. Ditto attest, betræffende enken Gjertrud Sørensdatters forhold.
7. Ditto attest angående Ane Dorthea Sørensdattersandel.

Fælles for alle afhørte i retten: De blev formanet til at sige sandheden, og deres forklaring blev afgivet under ed.

Indkaldt til forhør: 1. Jens Jensen Bids, tjenestekarl hos sin fader, gårdmand Jens Mikkelsen Bids i Veggerslev.

Forklaring: Han har været forlovet med arrestantinden Mette Sørensdatter omtrent i 7 år, og har flere gange haft samleje med hende, men dette har ikke været tilfældet det sidste halve år. Engang i sommer sagde arrestantinden Mette Sørensdatter til ham, at hvis hun ikke vidste bedre, end at hun var fri for mandfolk, frygtede hun for, at hun var gravid. Dertil svarede han, at han ikke troede, at han have været hende så nær, at hun kunne være gravid med ham.

Hverken før eller siden har Mette talt til ham om sin graviditet eller hentydet til det. Der har ikke være samtale senere om hendes frygt for graviditet.

Den 25. juli, samme dag, som Mette Sørensdatter fødte, kom han om aftenen ind til enken Gjertrud Sørensdatter. Han talte først med sidstnævnte og siden med dennes datter Mette, og de spurgte ham begge, om han vedkendte sig at være far til det barn, Mette havde født, hvortil han svarede: Nej.

Gjertrud Sørensdatter beklagede sig overfor ham, idet hun sagde, at det er en bedrøvelig hændelse, der er overgået dem, men hun forklarede ikke nøjere, hvad hun mente eller sigtede til med dette udtryk, og han spurgte heller ikke om videre forklaring. Mette Sørensdatter sagde ikke andet til ham, end det lige forklarede. Der var ikke yderligere samtale imellem ham og Gjertrud eller Mette. Ingen af disse sagde noget til ham, om barnet var levende eller dødt, eller hvor det var, eller hvad der var hændt.

Gjertrud Sørensdatter har ikke nogensinde for ham udtrykt frygt for, at Mette var gravid, og han har aldrig nogensinde spurgt Gjertrud om årsagen til Mettes tiltagende førlighed (*omfang red.*); thi han troede, hvad Mette før havde sagt, at standsningen af hendes menstruation var årsagen.

Da han den 25. juli om aftenen kom ind til Gjertrud Sørensdatter, lå denne syg i sin dagligstue, og hendes datter Mette lå i en seng, som stod i moderens øverste stue. I denne seng havde hun i flere ligget alene, og i dette værelse har der ikke ligget andre. I Gjertruds dagligstue fandtes to alkovesenge, hvor Gjertrud og Ane Dorthea lå i den ene og begge hendes sønner Søren og Jens i den anden.

Han har kendt Mette Sørensdatter, siden hun var barn, og ved med sikkerhed, at hun aldrig før har født børn eller været gravid. Hun har hele tiden været rost for en god vandel (*opførsel red.*). Ane Dorthea Sørensdatter var ikke hjemme hos moderen, da han den 25. juli om aftenen var der, og han har ikke talt med hende om Mettes graviditet, fødsel eller hendes barn. Han har heller ikke talt med Mettes brødre Søren og Jens om dette emne. Han forsikrer, at han ikke kender noget til Mettes barnefødsel og forholdet i det hele taget.

Indkaldt til forhør: 2. Birthe Rasmusdatter, gift med gårdmand Rasmus Østermann i Veggerslev.

Forklaring: Den 25. juli om morgenen klokken imellem 6 og 7, så vidt hun erindrer, kom hendes mands søster, enken Gjertrud Sørensdatter ind til hende og bad hende om at låne sig noget brændevin. Hun fik det ønskede og gik derpå hjem. Under sit ophold hos hende fandt ingen samtale sted, som angik Mettes graviditet eller fødsel, eller noget i den forbindelse men ca. en time efter, at Gjertrud var gået fra hende med brændevinen, eller klokken ca. 8, gik hun over til Gjertrud for at låne en skræppe (madkasse red.), og hun var inde i Gjertruds dagligstue. Skræppen fik hun udleveret, men om det var Gjertrud eller hendes datter Ane Dorthea, som leverede hende den, husker hun ikke. Derimod erindrer hun med sikkerhed, at både Gjertrud og Ane Dorthea var tilstede, den ene af disse (hvem erindrer hun ikke) leverede hende Skræppen, og den anden så hun stå i bryggerset. Hverken Gjertrud eller Ane Dorthea havde da noget sygeligt eller forvirret udseende. Mette Sørensdatter så hun ikke.

Hun gik ind ad den dør, som fører fra gården til Gjertruds dagligstue, og blev stående indenfor. Gjertrud lukkede døren imellem køkkenet og dagligstuen, inden hun forhørte sig om hendes ærinde, og da hun havde fremsagt det, blev skræppen udleveret, hvorpå hun gik igen, uden at have været andre steder i Gjertruds gård end i dagligstuen, og uden at hun så andre i gården end Gjertrud og Ane Dorthea. Hun erfarede ikke, da hun som sagt lånte skræppen, at der var foregået noget usædvanligt eller noget ubehageligt i Gjertruds gård. Såvel Gjertruds som Ane Dortheas udseende var som sædvanligt, og så langt hun kunne se, bemærkede hun intet usædvanligt.

Henimod middag, omkring kl. 11, kom Ane Dorthea med bud til hende fra distriktsjordemoder Meilstrup, som bad hende komme ind til Gjertrud. Hun kom først ind i dagligstuen, hvor Gjertrud lå i sengen. Gjertrud begyndte ved hendes ankomst at sige noget til hende; hun kan imidlertid aldeles ikke forklare, hvad det var Gjertrud sagde, da hun straks blev anmodet af Ane Dorthea om at gå ind i den anden stue til jordemoderen, som var der tilstede hos Mette Sørensdatter. Hverken Gjertrud eller Ane Dorthea eller Mette Sørensdatter havde fortalt hende, at Mette var frugtsommelig; hun havde heller ikke spurgt nogen af disse derom.

Svigerinden har kendt Mette som barn og har ikke nogensinde erfaret, at hun har været gravid, men denne har hele tiden haft et godt rygte. Med hensyn til sengepladser i Gjertrud Sørensdatters gård var hendes forklaring i overensstemmelse med 1. afhørte.

Hun ved ikke, om Ane Dorthea var i marken eller ude af sin Moders gård den 25. juli om morgenen. For øvrigt kunne hun ikke oplyse mere, og hun forsikrede gentagne gange ikke at have hørt noget fra Gjertrud eller hendes børn om, hvordan det var gået til med Mettes barnefødsel eller hendes videre forhold med barnet.

Indkaldt til forhør: 3. Søren Sørensen, tjenestekarl hos sin moder, arrestantinden Gjertrud Sørensdatter.

Forklaring: Han er 33 år gammel. Han har været aldeles uvidende om, at hans søster Mette har været gravid, indtil hans moder den 25. juli om eftermiddagen klokken ca. 1 fortalte ham, at hans søster Mette havde gjort barsel. Den 25. juli om morgenen klokken henimod 5 kørte han til Grenaa med et læs tørv. Han kom hjem omtrent klokken 10 om formiddagen. Han tøjrede hestene i porten og gik ind for at lægge de penge, der var betalt for tørvene i en dragkiste, som stod i den øverste stue. I det han gik igennem dagligstuen, spurgte han sin mor Gjertrud, som stod ved bordet og så meget dårlig ud, om hvor Mette var at finde, men fik intet svar af moderen. Da han kom ind i den øverste stue, udførte han sit ærinde der og så da søsteren Mette ligge i sengen, men han talte ikke med hende. Derpå gik han ud i engen for at vende noget hø, men vendte hjem klokken 1 for at få hjælp til arbejdet. Da han trådte ind i dagligstuen, så han moderen Gjertrud ligge i sengen, og hun fortalte ham, at Mette havde gjort barsel. Over dette blev han, som ikke havde haft nogen anelse om, at Mette var gravid, så syg og dårlig, at han måtte gå ud og lægge sig i laden. Hans søster har aldrig før født et barn eller været gravid. Hverken moderen eller hans søster har fortalt, om Mettes barn var levende ved fødslen, heller ikke om det videre forløb med Barnet. I flere år, og efter hvad han erindrer, har Mette, siden deres fader døde, haft sit soveværelse i den øverste stue, hvorimod moderen og Ane Dorthea havde ligget i den ene seng i dagligstuen og han og hans Broder Jens i den anden.

Han så ikke sin søster Ane Dorthea den 25. juli før om eftermiddagen, da han kom ind i stuen; men hun fortalte ham ikke om barnefødslen, eller hvordan det var gået med barnet. Med Jens Jensen Bids i Veggelslev har han ikke haft nogen samtale om sin søster Mette.

Han kan ikke give nogen videre oplysning eller henvise til andre, der kan give forklaring i sagen.

Indkaldt til forhør: 4. Jens Sørensen, 18 år gammel, tjenestekarl hos sin mor, arrestantinden Gjertrud Sørensdatter.

Forklaring: Han har ikke vidst, at hans søster Mette har været gravid, før han den 25. juli over middag af sin søster Ane Dorthea fik besked om, at Mette den dag havde født et barn. Den 25. juli om morgenen klokken 4 kørte han ud i moderens tørvemose for at læsse tørv. Imellem kl. 6 og 7 kom han hjem for at spise frokost og opholdt sig i dagligstuen. Maden blev serveret af moderen. Mette så han intet til. Da han gik hjem fra tørvemosen for at spise frokost, mødte han sin søster Ane Dorthea på vej ud for at malke fårene på marken. Hvornår hun kom tilbage fra marken, ved han ikke. Efter at han havde spist frokost, gik han ud til kreaturerne i marken for at røgte disse og kom først hjem ved middagstid.

Ved sin hjemkomst så han ikke Mette, men fandt derimod i dagligstuen sin moder liggende i sengen og så, at jordemoder Meilstrup var tilstede i stuen. Han gik ud til sin søster Ane Dorthea, som da malkede køerne, og spurgte hende om årsagen til, at hans moder var i Sengen og at jordemoderen var der. Søsteren Ane Dorthea fortalte ham, at deres søster Mette havde født et barn, men det blev ikke omtalt, om barnet var levende eller dødt, eller hvor det var, eller hvad der var sket med det.

Han havde ikke talt med sin mor eller sin søster Mette om dennes barnefødsel eller, hvad der var sket med hendes barn. I flere år siden deres far døde, har Mette haft sit soveværelse i den øverste stue, hvorimod moderen og Ane Dorthea har ligget i den ene seng i dagligstuen og han og hans broder Søren Sørensen i den anden.

Indkaldt til forhør: 5. Elisabeth Meilstrup (E.M.), gift med gørtler Jens Meilstrup i Veggerslev, beskikket jordemoder for Veggerslev og flere sogne.

Forklaring: Da hun(E.M.) den 25. juli ved middagstid eller klokken ca. 11 første gang kom til enken Gjertrud Sørensdatte sammen med pastor Gad og efter dennes anmodning, lå Gjertrud Sørensdatte i sengen.

Mette stod ved bordet i dagligstuen, og Ane Dorthea kom også straks derind. Gjertrud lå påklædt i sine sædvanlige, daglige klæder, og hun bemærkede ikke, at Gjertrud havde noget sygeligt udseende. Mette, som stod ved bordet, så meget svag ud. Ane Dorthea så ud som sædvanlig.

Sammen med pastor Gad opfordrede hun(E.M.) Mette til at bekende, at hun var gravid, eller at hun havde været det, men såvel Mette som hendes moder Gjertrud nægtede gentagende og hårdnakket, at Mette hverken var gravid eller havde været det. Ane Dorthea fortalte heller ikke, at Mette havde født, men sagde derimod, at både hun og hendes moder netop dagen i forvejen havde anmodet Mette om at tilstå, at hun var gravid, hvis hun virkelig var det.

Der var ikke flere tilstede i Gjertrud Sørensdatte's gård end de ovennævnte. Efter at hun(E.M.) havde undersøgt Mette, og det derved blev opdaget, at Mette nylig havde født, opfordrede hun(E.M.) Mette til at fremvise barnet. Mette svarede da, at hun ikke havde fået noget barn. Gjertrud gav samme Svar, og Ane Dorthea sagde, at hun ikke vidste af, at Mette havde fået barn.

Hun(E.M.) krævede at se barnet, og hvis det ikke blev fremvist, ville hun anmelde det. Herefter tilstod Mette, at hun havde født, og i det samme sprang hun med en usædvanlig fart fra den øverste stue, hvor hun var sammen med (E.M.), igennem dagligstuen til køkkendøren, men da hun var nået dertil, forbød hun(E.M.) hende at gå videre, og Mette råbte da ud i køkkenet til Ane Dorthea, at denne skulle hente barnet.

Ane Dorthea svarede da, at hun ikke vidste af noget barn, men da hun(E.M.) for alvor krævede barnet, og efter at Mette havde sagt til Ane Dorthea: "Jo vist ved du, hvor barnet er", sagde denne, at hun vel havde set noget liggende i et klæde, og gik derpå ud i bryggerset og hentede barnet. Da barnet blev modtaget af (E.M.), var det som før forklaret, vasket og rent, men barnets mund var fuld af mask, som bruges til svineføde, hvilket hun(E.M.) tog ud af munden og bortkastede.

Hun(E.M.) talte ikke med Gjertrud eller Mette i anledning af den fundne mask i barnets mund. Derimod talte hun med Ane Dorthea derom, og denne svarede, at masken var vel faldet i barnets mund ved at bringe mask ud til svinene. Hun(E.M.) var, så vidt hun erindrer, i bryggerset den 25. juli, efter at barnet var bleven udleveret til hende, men hun bemærkede da intet ud over det blod, som lå på gulvet på det sted, hvor barnefødslen skal være foregået.

Dagen derefter den 26. juli gik hun (E.M.) atter ud i bryggerset for om muligt at opdage sammenhængen med den omtalte mask, og ved at gribe ned i den svinetønne, som omtrent var halvfuld af vand, fik hun mask i hånden, og den mask havde samme udseende som den, der var i barnets mund. Hun(E.M.) gentager, at såvel Mette som dennes moder flere gange med bestemthed har nægtet, at Mette var gravid. Da hun(E.M.) tog den omtalte mask, der var i barnets mund, var sognefoged Jens Christensen og lægdsmand Rasmus Juul, begge af Veggerslev, kommet tilstede og så, at hun (E.M.) tog denne mask af barnets mund. Den 25. juli kl. ca. 11 sendte hun (E.M.) bud efter Rasmus Østermanns hustru, Birthe Rasmusdatte, for at denne skulle gå Mette til hånde. Hun (E.M.) talte med Ane Dorthea om de læsioner, som barnet havde i ansigtet og på halsen, men denne sagde, at hun ikke kunne begribe, hvorfra de kunne være kommet. Det er ikke hende (E.M.) bevidst, at Mette Sørensdatte førhen har været gravid. Hun (E.M.) bemærkede, at det er skik og brug hos bønder at give de fødende mødre brændevin efter fødslen, når jordemoderen har forladt

barselkone, og har Mette Sørensdatter fået brændevin straks efter at have født barnet, antager hun (E.M.), at det er sket i den hensigt, at Mette hurtigere skulle blive efterbyrden (moderkagen) kvit. Hun (E.M.) havde ikke yderligere oplysning i sagen.

Indkaldt til forhør: 6. Mette Sørensdatter, gift med husmand Claus Aagaard i Veggerslev.

Forklaring: Såvel Gjertrud Sørensdatter som dennes datter Ane Dorthea, som omtrent 8 dage førend Mette barslede, nægtede for hende, at Mette var gravid og sagde, at standsningen af hendes månedlige blødning var årsagen til Mettes tiltagende førlighed. Den 25. juli klokken imellem 9 og 10 formiddag kom hun ind til Gjertrud Sørensdatter. I dagligstue kom Gjertrud Sørensdatter med usædvanligt hurtige Skridt fra den øverste stue ind i dagligstuen og kastede sig på sengen i sine klæder.

Hun havde sine sædvanlige daglige klæder. Hendes udseende var blegt. Mette så hun ikke noget til.

Ane Dorthea gik i dagligstuen og fejede gulvet og havde sit sædvanlige udseende. Efter at Gjertrud Sørensdatter havde lagt sig i Sengen, sitrede hun stærkt, og da hun spurgte hende, hvorledes hun havde det, svarede Gjertrud, at hun var dårlig.

Hun forlod derpå Gjertruds hus, uden at nogen videre samtale fandt sted imellem hende og Gjertrud eller Ane Dorthea, og der blev således ikke talt det mindste om Mettes graviditet eller barnefødsel.

Siden var hun ikke i Gjertrud Sørensdatters hus og talte hverken med hende eller med nogen af hendes døtre førend dagen efter, den 26. juli om morgenen (og forinden forhørsretten var ankommet), da hun gik ind til Gjertrud for at spørge til dennes befindende. På hendes videre forespørgsel om, hvorledes det var gået til med Mettes barnefødsel, svarede Gjertrud, at hun havde stået i køkkenet og vasket kar af, da Mette var i bryggerset, hvorfra hun da havde hørt to små barneskrig; men Gjertrud sagde ikke, om hun var gået ud i bryggerset, om hun havde haft noget at gøre med barnet, eller hvad der var sket med barnet.

Da hun gik fra Gjertrud, fulgte dennes datter Ane Dorthea hende ud i porten, og Ane Dorthea sagde da uopfordret til hende: "Jeg er uskyldig i gerningen; jeg var i marken, da det skete, men min moder er gerningsmanden." Det blev ikke omtalt, hvad det var for en gerning, Ane Dorthea sigtede til, men hun kunde ikke kun antage, at Ane Dorthea sigtede drabet på Mettes barn.

Der fandt ingen videre samtale sted imellem hende og Ane Dorthea.

Hun kunne ikke give flere oplysninger til sagen.

Forhøret hævet.

Aagaard.